

ADRODDIAD I'R CABINET
14 Chwefror 2017

Aelod Cabinet: Cyngorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet dros Adnoddau

Pwnc: Cyllideb 2017/18 a Strategaeth Ariannol 2017/18 – 2019/20

Swyddog Cyswllt: Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

Y Penderfyniad a geisir

(a) Argymell i'r Cyngor (yn ei gyfarfod ar 2 Mawrth 2017) y dylid:

1. Sefydlu cyllideb o £231,299,720 ar gyfer 2017/18, i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £168,963,540 a £62,336,180 o incwm o'r Dreth Cyngor gyda chynnydd o 2.8% (neu gyfuniad addasedig o ffigyrau ar ôl i'r Cabinet ystyried yr opsiynau).
2. Sefydlu rhaglen gyfalaf o £12.015m yn 2017/18 a £6.410m yn 2018/19 i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yng nghymal 9.3 o'r adroddiad.

(b) Nodi'r Cynllun Ariannol Tymor Canol sy'n Atodiad 4, a mabwysiadu'r strategaeth sy'n rhan 15-17 o'r Cynllun.

Crynodeb

1. Rhaid i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2017/18.
2. Yn unol â'r drefn arferol, cyflwynir y gyllideb flynyddol (y prif adroddiad dilynol) o fewn cyd-destun strategaeth ariannol tymor canolig (Atodiad 4), gan sicrhau fod y gyllideb yn paratoi ar gyfer y sefyllfa i ddod, yn hytrach na chyfarch anghenion un flwyddyn yn unig.
3. Eleni, mae'r Cyngor yn elwa o'r cynllunio tymor canolig llynedd, gan ein bod yn medru mantoli'r gyllideb heb orfod cymryd unrhyw benderfyniadau newydd sy'n torri gwasanaethau i'r dinesydd.
4. Wedi ymgynghori mewn cyfres o weithdai yn Ionawr/Chwefror, a gyda'r Pwyllgor Archwilio (9 Chwefror), mater i'r Cabinet yw ystyried y strategaeth ariannol 2017/18 – 2019/20, gan argymell cyllideb briodol i'r Cyngor ar gyfer 2017/18.
5. Mae'r adroddiad dilynol yn manylu ar faterion i'w ystyried wrth sefydlu cyllideb 2017/18, ynghyd â'r strategaeth tymor-canol.

A) CYLLIDEB 2017/18

6. Gellir crynhoi'r gyllideb a gynigir ar gyfer 2017/18 fel a ganlyn –

Sefydlu Cyllideb 2017/18	£
Cyllideb Sylfaenol 2016/17	227,227,120
Addasiad Defnydd Reserfau	2,590,610
Gofynion Gwario Ychwanegol	8,713,740
Gofynion gwario 2017/18 cyn Arbedion	<u>238,531,470</u>
Ilai Incwm Grant	-168,963,540
Ilai Treth Cyngor (codi 2.8%)	<u>-62,336,180</u>
Bwlch Cyllido 2017/18	<u><u>7,231,750</u></u>

Dygymod gyda'r Bwlch yn 2017/18	£
Arbedion Effeithlonrwydd Cymeradwy	3,290,460
Arbedion Ysgolion	990,000
Toriadau Cymeradwy	1,868,970
Arbedion Effeithlonrwydd Pellach	1,082,320
Cyfanswm yr Arbedion i Gau'r Bwlch	<u><u>7,231,750</u></u>

Cyllideb gytbwys ar gyfer 2017/18	£
Gofynion gwario 2017/18 cyn Arbedion	238,531,470
Cyfanswm Arbedion 2017/18	<u>-7,231,750</u>
Cyllideb Net 2017/18	<u><u>231,299,720</u></u>

I'w ariannu drwy -	
Incwm Grant	168,963,540
Treth Cyngor	<u>62,336,180</u>
Cyllideb Net 2017/18	<u><u>231,299,720</u></u>

7. Erbyn 2017/18, bydd angen cynyddu ein gwariant i £238.5m er mwyn "sefyll yn llonydd", gan gynnwys £2.6m i gwrdd â phwysau ar gyllidebau'r gwasanaethau (manylion o'r 'bidiau' yn Atodiad 3). Rhoddir ystyriaeth i flaenoriaethau datblygol ar wahân i hyn, drwy'r Cynllun Strategol. Cyflwynir yma'r ymrwymadau anorfod mae'r gwasanaethau'n wynebu rŵan.

8. Er mwyn cyfarch y bwlch ariannol, bydd modd priodoli arbedion effeithlonrwydd roedd eisoes ar y gweill, ynghyd â £1.5m o arbedion ychwanegol ar gyfer 2017/18, a chynyddu'r Dreth Cyngor 2.8%.

9. Cyn cyflawni adolygiad mwy trylwyr o'r Strategaeth Asedau, rydym wedi sefydlu rhaglen ar sail isafswm ar gyfer 2017/18, yn unol â'r hyn a nodir yn Atodiad 2, fydd yn golygu rhaglen o £12.015m yn 2017/18 a £6.410m yn 2018/19. Mae'r rhaglen yn parhau i fod yn gwario ar gynlluniau cyfalaf ar lefel uwch na'r adnodd yr ydym yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru i gefnogi ein rhaglen gyfalaf, ond ni ystyrir fod y lefel benthyca perthnasol am or-ymestyn y Cyngor.

B) STRATEGAETH TYMOR CANOLIG

10. Crynhoir y rhagolygon diwygiedig yn y tabl isod:

Cynllun Tymor Canolig			
MODELU'R SENARIO CANOLOG	2017/18	2018/19	2019/20
	£'000	£'000	£'000
Ychwanegu 'nôl defnydd un-tro o reserfau	2,591		
Gofynion Gwario Ychwanegol	8,714	7,400	8,000
(Cynnydd) / Gostyngiad Grant Refeniw	-2,013	2,529	2,567
Codi'r Dreth Cyngor	-2,060	-2,302	-2,387
Bwlch cyn cynlluniau arbedion	7,232	7,627	8,180
Arbedion Effeithlonrwydd Cyfredol	-3,291	-944	
Arbedion Effeithlonrwydd Ysgolion	-990	-263	
Toriadau penderfynwyd eisoes	-1,869	-368	-65
Arbedion Effeithlonrwydd Ychwanegol	-1,082	-2,296	-267
Y balans o'r bwlch cyllido	0	3,756	7,848

11. Argymhellir y dylid parhau i weithredu ar sail yr un amrediad o bosibiliadau a gytunwyd eisoes, sef:

Polisi Treth Cyngor	Ystyried cynnydd yn y Dreth Cyngor yn agos i gyfartaledd Cymru
Y Gyllideb Ysgolion	Parhau i weithredu'r targed £4.3m o'r gyllideb ysgolion (ond gohirio elfen 2017/18 i'r sector uwchradd)
Arbedion Effeithlonrwydd	Uchafu'r arbedion effeithlonrwydd y gellir eu gwireddu (er mwyn osgoi toriadau yn 2018/19)
Toriadau	Gweithredu toriadau ddim ond fel bydd rhaid, er mwyn diwallu'r balans fydd ar ôl

12. Mae'r strategaeth i sicrhau mwy o arbedion effeithlonrwydd eisoes ar droed, ac rwy'n argyhoeddedig gallwn ragori ar darged 2017/18 fel bydd swm mewn llaw erbyn 2018/19. Yn y cyfamser, diau y bydd aelodau am danlinellu'r neges i swyddogion uchafu'r arbedion effeithlonrwydd gellid adnabod a gwireddu yn ystod 2017/18.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

13. Mae'r strategaeth yn ceisio gwarchod y gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu i bobl Gwynedd a chadw'r cynnydd yn y Dreth Cyngor i'r lleiafswm fyddai'n gyson gyda'r amcan hwnnw. Wrth sicrhau arbedion, bwriedir eu cyflawni yn y lleoedd hynny fydd yn cael yr ardrawiad lleiaf ar ein pobl.

Ystyriaethau perthnasol

14. Mae modd codi llai neu fwy o Dreth Cyngor, a mater i'r Cyngor yw ystyried y gyllideb i'w osod erbyn 2017/18 ar sail y materion a nodir yn yr adroddiad dilynol, ac ystyried a ydynt yn dymuno newid unrhyw elfen.

Barn yr aelod lleol

Dim yn fater lleol

Barn y swyddogion statudol

Prif Weithredwr:

Mae'r ffaith bod yr Aelod Cabinet yn medru cyflwyno adroddiad fel yr un sydd gerbron yn tystio i'r cynllunio ariannol doeth y mae'r Cyngor wedi bod yn ei wneud ers peth amser bellach, y gwaith diflino i ddylanwadu ar y setliad ar sail tystiolaeth a ffocws pendant ar wireddu arbedion effeithlonrwydd. Mae angen parhau a'r ffocws hyn i'r dyfodol.

Swyddog Monitro:

Er mai mater i'r Cyngor Llawn ydi penderfynu yn derfynol ar y gyllideb mae'n bwysig fod y Cabinet yn rhoi argymhelliad clir iddo ynglŷn â'i gynlluniau gwario a'r gyllideb ddrafft ac mae'r adroddiad hwn yn cyflawni hynny. Unwaith y bydd y Cyngor wedi cytuno ar y ffynonellau cyllido yna y Cabinet fydd yn gyfrifol am y gwariant a'r blaenoriaethu oddi fewn i'r gyllideb honno. Mae'r strategaeth ariannol ar y llaw arall yn fater i'r Cabinet ei benderfynu ond wrth wneud hynny byddai'n ddymunol iddo fod yn gynhwysol ac ymgynghori gyda'r Cyngor. 'Rwyf yn cefnogi'r bwriad i wneud hynny.

Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.